

ДО
МИНИСТЪРА НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
Г-Н КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ

Копие: ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СБУ

Копие: ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НЕЗАВИСИМИЯ УЧИТЕЛСКИ СИНДИКАТ КЪМ
КНСБ

Копие: СИНДИКАТ „ОБРАЗОВАНИЕ“ КЪМ КТ „ПОДКРЕПА“

Копие: БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ

Копие: АСОЦИАЦИЯ РОДИТЕЛИ

Копие: ИНИЦИАТИВЕН РОДИТЕЛСКИ КОМИТЕТ

ОТВОРЕНО ПИСМО

Ние, българските начални учители, обединени от общата цел за изконната ни мисия да възпитаваме, обучаваме и създаваме бъдещето на нацията, сме обезпокоени от поредните действия на чиновниците в МОН.

Тридесет години ние се лутаме, защото ни подхвърлят от един закон към друг, от една наредба към нейното допълнение. С нас се експериментира непрекъснато, обвинявани сме, че учениците ни не се справят, че трябва да повишим резултатите, да анализираме нещо, което не подлежи на анализ, да наблегнем на ключовите компетентности, да работим по проекти, за да запълним разни квоти и да се усвоят едни пари, да познаваме всички документи, да сме освен учители и социални работници, и какво ли още не. Когато се засяга нашето време, труд, ресурси, отношение към учениците в начална училищна възраст, преглъщаме и ни остава удоволствието от пряката работа с децата и удовлетворението от техните успехи или тревогата за неуспехите им, но когато се посяга към тях и техните възможности и труд, няма как да стоим безучастни.

През последните 20 години в образованието непрекъснато се правят реформи, които подлагат учителите на огромен стрес и водят до все по-голям спад в резултатите от Програмата за международно оценяване на учениците (PISA). Но не защото българският учител е по-некадърен или учениците ни са по-глупави, а по много други причини. Всички въведени реформи бяха необмислени, прибързани, преписани от чужди страни, без база и условия за прилагането им. Имахме випуски, които учиха по нова система със стари учебници.

Промяната на една реформа с друга, голямото по обем и академично поднесено учебно съдържание доведе до обезсърчаването на учениците и нежеланието им за усвояване на материала в училище.

Видно е, че новият, необмислен и набързо приет закон, въпреки възраженията на педагогическата колегия, е неработещ. Продължават да се правят промени, както в него, така и в редица наредби. За пореден път не бе чул гласа на българския учител, на редовия ученик и родител при приемане на новия закон, а това включва освен увеличаването на седмичната натовареност на учениците в начален етап, така също и

удължаването на учебната година за IV клас до средата на м. юни, за което и сега сме категорично против. Ние не би следвало да извършваме социални услуги за „гледане“ на ученици. Ние работим в образователна институция и тя не бива на всяка цена да се нагажда според нечии интереси.

Ако се ползва добра практика от европейски страни, то нека наистина тя да е добра, защото всичко останало е зле преписан тест...

Обръщаме се към Вас като към Министър, който показва гъвкавост към наши искания, прояви разбиране към проблемите ни и е готов да ни съдейства. Търсим Вашето съдействие за решаване на проблемите, свързани с новия формат на НВО в четвърти клас.

Каква е ситуацията в момента с външното оценяване на начален етап? В началото на учебната година на четвъртокласниците бе съобщено, че след като три години са работили по определен начин при подготовката и оценяването, ще дойде момент, в който да покажат своите знания и да представят нивото си при коренно различни условия - променен формат на изпита, 60 минути при стандартен учебен час от 40 минути в четвърти клас, което е в разрез с графика за провеждане на учебен час. Под въпрос е колко ефективна ще е работата на учениците през последните 20 минути, когато трябва съставят сами текст. Работата върху бланки вместо ограждане на отговор, с който са свикнали; съставянето на текст; абсолютно непознатите за тях учители - външни квестори и накрая - диктовката на запис също създават огромно напрежение у децата. Тези новости са убийствени за възрастта на учениците ни. Така дори и най-старателните и амбициозни деца ще бъдат обезсърчени или стресирани до степен, в която няма да покажат своите способности.

А накрая, след всичко това, се обезценява труда на българския учител и ученик, когато МОН не приравнява точките от НВО в оценки и въвеждаме двоен стандарт - удостоверението за завършен четвърти клас приключва с оценка и точки. В образователната система на България има качествена и количествена оценка, но не и точкова система. Защо тогава е цялото това пълно безумие!

Началото на втори срок скоро ще започне, а ние нямаме никаква яснота как ще изглеждат бланките, нито пък сме чули запис на диктовка, затова налучкваме, правим наши опити, разпространяваме записи, но нищо не ни гарантира, че това няма да обърка повече учениците ни. Знаете, че в публикувания в сайта на МОН на 31.07.2019 г. модел на НВО по БЕЛ никъде не са упоменати аудио диктовка и работна бланка с изнесени отговори.

Нямаме против да бъде уеднаквен стандарта във всички училища и да има външни квестори и проверка, за да се покажат обективно резултатите. Но искаме да получим информация за начина, по който ще се осъществи диктовката в аудио файла, като това стане в срок, съобразен с възрастта на учениците, за да имаме време да ги подготвим практически за изпита, макар че това трябваше да се случи още на септемврийските съвещания.

Всичко това преля чашата ни търпение, защото промените в ЗПУО, които касаят провеждането на НВО, графика и учебното време на учениците са съобразени със социалното обслужване на определени лобита.

Затова **възражаваме** срещу:

1. Провеждането на НВО в IV клас в какъвто и да е формат, особено в последния предложен вариант, защото такова едно оценяване няма ясна цел с конкретно измерими очаквани резултати. Изпитният тест по БЕЛ до този момент единствено показва, че направените варианти не показват усвояването на учебния материал по четене и български език, а вкарват учениците в една рамка, определена от

чиновници, които не са работили в училище и не са запознати с възрастовите, индивидуалните способности и възможности на учениците.

Въпросът е не само как, а в какво се проверяват учениците. Навсякъде се коментира за нов, иновативен подход, преход от знания към умения, ориентация към резултати, практическата значимост на изученото и на ученето през целия живот. Но дали това се оценява или просто се проверява нещо, което е облечено във високопарни думи. Няма конкретна идея каква е целта на проверката.

Смятаме, че НВО в четвърти клас трябва да се отмени.

2. Удължаването на учебната година за IV клас. (Това е прецедент).

В случай, че игнорирате мнението на тези, които по призвание са учители и работят наистина за развитието, образованието и възпитанието на децата, ние **искаме:**

1. Да не се „инвестира“ в закупуване на допълнителни ресурси от бюджета на училищата за обезпечаване на провеждането на НВО.

2. Да се спре стресирането на учениците с диктовка чрез аудиофайл, който не е съобразен с дикция, скорост на четене, пунктуация и граматически особености на думите. Да бъде отменена диктовката на запис и да се чете, както досега, от учители - четци. В училищата стои сериозен проблем с техниката.

Ако това няма как да се осъществи, тогава искаме в много кратък срок да се разпространи запис и той да стигне до класните ръководители на четвърти клас във всички училища, а диктовката да бъде съобразена с темпото на работа на деца в начален етап, да отговаря на всички методически изисквания за четене на текст в начален етап - прочит на цялата диктовка, последващ прочит на изречението, като сложното изречение се чете на смислови цялости 2 пъти, а после се повтаря отново цялото, за да се ориентират учениците къде трябва да напишат запетая (при условие, че в 4-ти клас уроците за запетая в сложното изречение са 2) и накрая се чете отново цялата диктовка. Чухме изявлението по радиото и позицията на МОН, че ще се чете бавно, но началният учител знае, че бавното четене не е единственото изискване. Пунктуацията (изключително малко изучавана) е сериозен проблем и при възрастни хора, а децата се ориентират единствено по начина на четене, паузите и повторенията.

3. Да се премахне пренасянето на отговорите върху допълнителни бланки и то чрез използване само и единствено на черен химикал.

4. Да не се предлагат необмислени текстове по БЕЛ и възможните отговори за избор. Не искаме учениците ни отново да избират за приятел „подлия вълк или хитрата лисица“.

5. Да бъдат публикувани официално в най-кратък срок адекватни примерни тестове от МОН, а не от издателствата, които налучкват формата на изпитите.

6. Скоростта на четене по БЕЛ да се съобрази с броя букви, писани в минута. За IV-ти клас те са не повече от 50, а броят на думите като цяло в диктовката трябва да са не повече от 90 -100 (като дори тази информация не е осъвременена; последният такъв стандарт е от 1997 г.).

7. Да упражните пряк контрол относно цялата организация и провеждане на НВО в четвърти клас, защото нашето доверие към чиновниците е изчерпано през годините със системните грешки в създаването на тестовете (с изключение на миналата година).

8. Да се създаде платформа, в която да можем да споделяме проблемите, които възникват в практиката ни, да търсим помощта и съдействието на работещи специалисти, защото в образованието се преплитат много интереси и понякога ние, учителите, се оказваме безгласна жертва и потърпевши. Практиката показва, че връзката

с МОН минава през много звена, които най-често не действат ефективно, а са по-скоро некомпетентни или санкциониращи.

Държим да отбележим, че нашите възражения са строго професионални и не желаем да бъдат политизирани от нито една политическа сила. В краха на българското образование през годините участваха всички партии!

За да не бъдат оцетени нашите деца, а също и учителите, работещи вече 30 години при непрекъснат стрес, недобре обмислени реформи, болни чиновнически и политически амбиции, е необходимо да има чуваемост и да се мисли в посока практическо приложение на изучавания материал, а не отчитане на дейност и на ниски резултати.

Българските начални учители не са безотговорни, а напротив – креативни, откриватели, подкрепящи, търсещи начини да се справят с проблемите, с неграмотността, с предизвикателствата в образователно-възпитателния процес и по донкихотовски вечно вярващи.

Оставете ни да покажем на какво сме способни ние и нашите ученици, като работим в спокойна и творческа атмосфера!

С уважение: българските начални учители